

NHÂN CÁCH NGƯỜI LÃNH ĐẠO, QUẢN LÝ Ở NƯỚC TA HIỆN NAY - LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN

Lê Hữu Xanh

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh.

Từ năm 1930 của thế kỷ XX, khi cuộc cách mạng của giai cấp vô sản Việt Nam đang đặt ra phía trước, Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng ta đã quan tâm đến vấn đề nhân cách người lãnh đạo, quản lý. “Trong Đảng ta gồm có những người có Tài và có Đức”⁽¹⁾. Đức và Tài là cơ sở để Đảng ta đánh giá, lựa chọn, sử dụng cán bộ cách mạng trong các thời kỳ cách mạng vừa qua.

Từ Đại hội Đảng lần thứ VI, với tinh thần tôn trọng sự thật và nhìn thẳng vào sự thật, Đảng ta đặt vấn đề đổi mới đất nước cần phải bắt đầu từ đâu? Bắt đầu từ đổi mới tư duy, trước hết là tư duy kinh tế, coi đó là vấn đề sống còn của dân tộc ta. Trên quan điểm nhận thức ấy, Đảng ta đã tiến hành đổi mới toàn diện các lĩnh vực của đời sống xã hội, lấy nhiệm vụ phát triển kinh tế làm trọng tâm, xây dựng Đảng là khâu then chốt. Thực tiễn đó đang đặt ra nhiệm vụ rất cấp bách về xây dựng một đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý vừa hồng vừa chuyên, nhằm đáp ứng yêu cầu của công cuộc đổi mới đất nước trong thời kỳ mới.

Nhân cách người lãnh đạo, quản lý là sự thống nhất giữa đức và tài, trong đó đức là gốc, tài là quan trọng.

Hiện nay, khi bàn về nhân cách của người cán bộ lãnh đạo, chúng ta thấy giữa lời nói và việc làm của một bộ phận cán bộ, đảng viên giữ các cương vị quản lý chưa có sự thống nhất. Một bộ phận cán bộ lãnh đạo hiện nay né tránh, trốn tránh trách nhiệm cá nhân, thiếu gương mẫu trước quần chúng. Các vụ tiêu cực trong lĩnh vực kinh tế và quản lý xã hội ở nước ta trong thời gian qua đã minh chứng cho điều này.

Nói đến nhân cách của người lãnh đạo ở nước ta hiện nay, chúng ta cần

chú ý đến một số vấn đề sau:

- Năng lực tổ chức của người lãnh đạo. Đây là một trong những yếu tố có tầm quan trọng hàng đầu đối với hoạt động quản lý các tổ chức, các nhóm xã hội.

Hiện nay, chúng ta cần chú ý đến năng lực tổ chức của người lãnh đạo vì chúng ta đã trải qua thời gian khá dài của cơ chế quan liêu, tập trung bao cấp. Môi trường đó làm cho nhiều người lãnh đạo có tư tưởng xơ cứng, thiếu năng động, sáng tạo. Hành động theo kế hoạch và chỉ thị của cấp trên là yêu cầu hàng đầu của người lãnh đạo trong thời kỳ này. Do vậy, khi chuyển sang cơ chế mới, những người lãnh đạo cần có một năng lực tổ chức mới thể hiện qua các khâu từ định hướng, xác định chiến lược, mục đích hoạt động của cơ quan, đến việc ra quyết định, tổ chức thực hiện quyết định và kiểm tra việc thực hiện các quyết định quản lý trong tổ chức của mình.

- Một vấn đề khác cần được quan tâm đối với những người lãnh đạo hiện nay là các phẩm chất nhân cách, trong đó có các phẩm chất đạo đức.

Một số phẩm chất tâm lý cần thiết của người lãnh đạo hiện nay cần có là sự năng động, sáng tạo, tính mạo hiểm, quyết đoán, khả năng thuyết phục và tập hợp con người, khả năng bao quát và khả năng nhìn nhận những vấn đề cụ thể trong tổ chức...

Về phẩm chất đạo đức của người lãnh đạo cần chú ý là sự công tâm, tận tụy với công việc, quan tâm, yêu thương người khác, có lòng nhân ái, vị tha, độ lượng, biết khen thưởng và phê bình kịp thời, chính xác, có sự đánh giá con người khách quan v.v...

Tóm lại, có nhiều yêu cầu mới đặt ra đối với nhân cách người lãnh đạo ở nước ta hiện nay. Điều này cần được quan tâm trong đào tạo, bồi dưỡng và sử dụng cán bộ.

Chú thích

1. *Hồ Chí Minh. Toàn tập*. Tập 4. NXB Sự Thật, Hà Nội, 1984, tr. 47.